

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ
СПРАВ
Кафедра правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової
безпеки
Факультет № 6

МЕТОДИЧНІ МАТЕРІАЛИ
ДО СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
навчальної дисципліни «Стратегічне управління»
вибіркових компонент
освітньої програми другого (магістерського) рівня вищої освіти
072 Фінанси, банківська справа та страхування

Харків 2023

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від 30.08.2023 р. № 7

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 6
Протокол від 25.08.2023 р. № 7

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних, соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 29.08.2023 р. № 7

Розглянуто на засіданні кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки факультету №6 протокол від 25.08.2023 р. № 7

Розробник:

1. доцент кафедри правового забезпечення підприємницької діяльності та фінансової безпеки, канд. юрид. наук, доц. Кирєєва Ірина Валеріївна

Рецензенти:

1. доцент кафедри банківської справи і фінансових послуг, факультету фінансів і обліку Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (ХНЕУ ім. С. Кузнеця), к.е.н., доцент Рац Ольга Миколаївна
2. доцент кафедри трудового та господарського права ХНУВС, к.ю.н., доцент Бригадир Іван Васильович

1. Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
Розподіл часу навчальної дисципліни за темами
(денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни				Вид контролю
	Всього	з них:			
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	
Семестр № 2					
Тема № 1. Основні поняття стратегічного Управління	10	3	-	7	
Тема № 2. Стратегічний аналіз внутрішньої середовища (ресурсного потенціалу) організації.	22	6	4	12	
Тема № 3. Стратегічний аналіз зовнішнього середовища організації.	12	3	2	7	
Тема № 4. Стратегії розвитку організації.	23	6	5	12	
Тема № 5. Реалізація стратегій організації.	23	6	5	12	
Всього за семестр № 2	90	24	16	50	Екзамен

(заочна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин, відведених на вивчення навчальної дисципліни				Вид контролю
	Всього	з них:			
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	
Семестр № 2					
Тема № 1. Основні поняття стратегічного управління	12,5	0,5	-	12	
Тема № 2. Стратегічний аналіз внутрішньої середовища (ресурсного потенціалу) організації.	20	1	1	18	
Тема № 3. Стратегічний аналіз зовнішньої середовища організації.	13,5	0,5	1	12	
Тема № 4. Стратегії розвитку організації.	22	2	2	18	
Тема № 5. Реалізація стратегій організації.	22	2	2	18	
Всього за семестр № 2	90	6	6	78	Екзамен

1. Методичні вказівки до семінарських занять

Тема № 1. Основні поняття стратегічного управління

Семінарське заняття. Основні поняття стратегічного управління

Навчальна мета: засвоїти зміст і порядок проведення стратегічного управління.

Кількість годин – 2 (денна форма), 0 (заочна форма). **Навчальні питання:**

1. Сутність і місце стратегічного управління в системі менеджменту
2. Умови функціонування організації
3. Етапи стратегічного управління

Методичні вказівки до кожного навчального питання теми

В першому питанні необхідно визначити сутність і місце стратегічного управління в системі менеджменту.

В другому питанні особливу увагу приділити визначенню а також, специфіці умов функціонування організації.

Третє питання присвятити особливостям етапів стратегічного управління.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти для розкриття окремих проблем, явищ тощо:

1. Місце стратегічного управління в системі менеджменту.
2. Об'єкти управління.

Теми для рефератів, які відповідають темі заняття

1. Умови функціонування організації.
2. Етапи стратегічного управління.

Література

Основна

1. Стратегічне управління : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Уклад.: , В.О. Могилко, І.А. Дмитрієв, Р.В. Сагайдак-Нікітюк, І.Ю. Шевченко, О.А. Яценко. – Х.: ХНАДУ, 2016. – 252 с. URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/01003qnw-c7a5.doc.html>
2. Стратегічне управління : підручник / Валерій Тертичка. - Київ : “К.І.С.”, 2017. - 932 с. URL: <https://www.ipas.org.ua/index.php/component/content/article/38-news/340-strategichne-upravlinnja-pidruchnik>
3. Кайлюк Є. М., Андрєєва В. М., Гриненко В. В. Стратегічний менеджмент : Навч. посіб. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 279 с. URL: http://eprints.kname.edu.ua/17117/1/Навч_пос_п_35Н_2010.pdf
4. Б. Довбня, А.О. Найдовська, М.М. Хитько. Стратегія підприємства. Частина 1: Навч. посібник. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2011. – 71 с. URL: https://nmetau.edu.ua/file/strategiya_pidpriemstva.doc

Допоміжна

1. Череп А. В. Аналіз середовища // Стратегічне планування і управління : навч. посіб. : [для студентів ВНЗ] / А. В. Череп, А. В. Сучков ; М-

во освіти і науки України. - Київ, 2011. – С. 196–212. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/160159071.pdf>

2. Балан В.Г. Стратегічне управління. Методи портфельного аналізу [Текст] : [навч. посіб.] / В. Г. Балан. – Київ : Наукова столиця, 2018. – 199 с. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/navchalni-posibniki/petrova_0003.pdf

3. Балан В.Г. Стратегічне управління. Практикум [Текст] : [навч. посіб.] / В. Г. Балан. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : Наукова столиця, 2018. – 523 с. URL: <https://duikt.edu.ua/ua/lib/1/category/743/view/1233>

Тема № 2. Стратегічний аналіз внутрішньої середовища (ресурсного потенціалу) організації

Семінарське заняття. Аналіз ресурсного потенціалу організації

Навчальна мета: засвоїти зміст і порядок проведення аналізу внутрішньої середовища організації.

Кількість годин – 4 (денна форма), 1 (заочна форма). **Навчальні питання:**

1. Аналіз цілей і задач організації.
2. Аналіз управлінської структури організації.
3. Аналіз майнового комплексу організації.
4. Фінансовий аналіз організації.
5. Аналіз персоналу організації.

Методичні вказівки до кожного навчального питання теми

В першому питанні виділити зміст цілей і задач організації.

В другому питанні особливу увагу приділити визначенню типів і видів управлінських структур, специфіці умов їх застосування.

Третє питання присвятити особливостям аналізу необоротних і оборотних активів організації.

В четвертому питанні основну увагу направити на визначення порядку проведення фінансового аналізу, встановленню фінансових документів, на основі яких проводиться аналіз.

В п'ятому питанні детальніше вивчити особливості аналізу персоналу організації за категоріями.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти для розкриття окремих проблем, явищ тощо:

1. Представити лінійний тип організаційної структури і оптимальні умови його використання.
2. Представити адаптивні організаційні структури і оптимальні умови їх використання.
3. Визначити зміст і порядок аналізу необоротних активів фірми.
4. Охарактеризувати зміст і порядок проведення аналізу фінансової стійкості фірми.

Темати для рефератів, які відповідають темі заняття

1. Адаптивні організаційні структури і оптимальні умови їх використання.
2. Зміст і порядок аналізу необоротних активів фірми.
3. Зміст і порядок проведення аналізу фінансової стійкості фірми

Література

Основна

1. Стратегічне управління : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Уклад.: , В.О. Могилко, І.А. Дмитрієв, Р.В. Сагайдак-Нікітюк, І.Ю. Шевченко, О.А. Ященко. – Х.: ХНАДУ, 2016. – 252 с. URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/01003qmw-c7a5.doc.html>
2. Стратегічне управління : підручник / Валерій Тертичка. - Київ : “К.І.С.”, 2017. - 932 с. URL: <https://www.ipas.org.ua/index.php/component/content/article/38-news/340-strategichne-upravlinnja-pidruchnik>
3. Кайлюк Є. М., Андрєєва В. М., Гриненко В. В. Стратегічний менеджмент : Навч. посіб. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 279 с. URL: http://eprints.kname.edu.ua/17117/1/Навч_пос_п_35Н_2010.pdf
4. Б. Довбня, А.О. Найдовська, М.М. Хитко. Стратегія підприємства. Частина 1: Навч. посібник. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2011. – 71 с. URL: https://nmetau.edu.ua/file/strategiya_pidpriemstva.doc

Допоміжна

3. Череп А. В. Аналіз середовища // Стратегічне планування і управління : навч. посіб. : [для студентів ВНЗ] / А. В. Череп, А. В. Сучков ; М-во освіти і науки України. - Київ, 2011. – С. 196–212. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/160159071.pdf>
4. Балан В.Г. Стратегічне управління. Методи портфельного аналізу [Текст] : [навч. посіб.] / В. Г. Балан. – Київ : Наукова столиця, 2018. – 199 с. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/navchalni-posibniki/petrova_0003.pdf
3. Балан В.Г. Стратегічне управління. Практикум [Текст] : [навч. посіб.] / В. Г. Балан. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : Наукова столиця, 2018. – 523 с. URL: <https://duikt.edu.ua/ua/lib/1/category/743/view/1233>

Тема № 3. Стратегічний аналіз зовнішньої середовища організації **Семінарське заняття: Аналіз зовнішньої середовища організації**

Навчальна мета: встановити зміст і порядок проведення аналізу зовнішньої середовища організації.

Кількість годин – 2 (денна форма), 1 (заочна форма). Навчальні питання:

1. Зміст і значення стратегічного аналізу зовнішньої середовища організації.
2. Аналіз економічного сектору зовнішньої середовища організації.
3. Аналіз політико-правового сектору зовнішньої середовища організації.
4. Аналіз соціокультурного сектору зовнішньої середовища організації.

5. Аналіз технологічного сектору зовнішньої середовища організації.

Методичні вказівки

В першому питанні звернути увагу студентів на можливі загрози зовнішньої середовища для організації і необхідність її поділення при стратегічному аналізі на чотири сектори: економічний, політико-правовий, соціокультурний, технологічний.

В другому питанні - при аналізі економічного сектору, більш детально вивчити умови аналізу кон'юнктури ринку, дій конкурентів, постачальників, споживачів.

При вивченні третього, четвертого і п'ятого питань увагу приділити особливостям аналізу кожного з секторів.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти для розкриття окремих проблем, явищ тощо:

1. Зміст і порядок аналізу кон'юнктури ринку.
2. Зміст і порядок аналізу діяльності конкурентів організації.
3. Оцінка нестабільності факторів зовнішнього середовища.
4. Аналіз конкурентних переваг фірми у зовнішньому середовищі.

Теми для рефератів, які відповідають темі заняття:

1. Аналіз кон'юнктури ринку.
2. Аналіз діяльності конкурентів організації.
3. Нестабільність факторів зовнішнього середовища.

Література

Основна

1. Стратегічне управління : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Уклад.: , В.О. Могилко, І.А. Дмитрієв, Р.В. Сагайдак-Нікітюк, І.Ю. Шевченко, О.А. Яценко. – Х.: ХНАДУ, 2016. – 252 с. URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/01003qnw-c7a5.doc.html>
2. Стратегічне управління : підручник / Валерій Тертичка. - Київ : "К.І.С.", 2017. - 932 с. URL: <https://www.ipas.org.ua/index.php/component/content/article/38-news/340-strategichne-upravlinnja-pidruchnik>
3. Кайлюк Є. М., Андрєєва В. М., Гриненко В. В. Стратегічний менеджмент : Навч. посіб. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 279 с. URL: http://eprints.kname.edu.ua/17117/1/Навч_пос_п_35Н_2010.pdf
4. Б. Довбня, А.О. Найдовська, М.М. Хитко. Стратегія підприємства. Частина 1: Навч. посібник. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2011. – 71 с. URL: https://nmetau.edu.ua/file/strategiya_pidpriemstva.doc

Допоміжна

5. Череп А. В. Аналіз середовища // Стратегічне планування і управління : навч. посіб. : [для студентів ВНЗ] / А. В. Череп, А. В. Сучков ; М-во освіти і науки України. - Київ, 2011. – С. 196–212. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/160159071.pdf>
6. Балан В.Г. Стратегічне управління. Методи портфельного аналізу

[Текст] : [навч. посіб.] / В. Г. Балан. – Київ : Наукова столиця, 2018. – 199 с.
URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/navchalni-posibniki/petrova_0003.pdf

3. Балан В.Г. Стратегічне управління. Практикум [Текст] : [навч. посіб.] / В. Г. Балан. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : Наукова столиця, 2018. – 523 с. URL: <https://duikt.edu.ua/ua/lib/1/category/743/view/1233>

Тема № 4. Стратегії розвитку організації

Семінарське заняття. Стратегії розвитку організації

Навчальна мета: дослідження умов вибору стратегій розвитку організації

Кількість годин – 5 (денна форма), 2 (заочна форма).

Навчальні питання:

1. Стратегії темпів розвитку організації
2. Стратегії умов освоєння ринку
3. Стратегії конкурентних переваг
4. Стратегії частин ринку

Методичні вказівки до кожного навчального питання теми

В першому питанні детальніше вивчити умови використання організації стратегій росту, обмеженого росту, скорочення.

У другому питанні звернути увагу на поступовість застосування організації при освоєнні ринку відповідних стратегій: проникнення на ринок, розвитку ринку, розробки нових товарів, диверсифікації.

В третьому питанні звернути увагу студентів на зміст і умови використання конкурентних переваг організації при її діяльності на ринку.

В четвертому питанні проаналізувати можливості найбільш ефективного заняття організації відповідної ринкової ніші.

Питання цільових виступів здобувачів вищої освіти для розкриття окремих проблем, явищ тощо:

1. Зміст і умови використання стратегії обмеженого росту.
2. Зміст і умови використання стратегії розробки нових товарів.
3. Зміст і умови використання стратегії диференціації.
4. Зміст і умови використання стратегії «лідера».

Теми для рефератів, які відповідають темі заняття:

1. Стратегія обмеженого росту.
2. Стратегія розробки нових товарів.
3. Стратегія диференціації.
4. Стратегія «лідера».

Література:

Основна

1. Стратегічне управління : навчальний посібник для студентів

вищих навчальних закладів / Уклад.: , В.О. Могилко, І.А. Дмитрієв, Р.В. Сагайдак-Нікітюк, І.Ю. Шевченко, О.А. Ященко. – Х.: ХНАДУ, 2016. – 252 с. URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/01003qmw-c7a5.doc.html>

2. Стратегічне управління : підручник / Валерій Тертичка. - Київ : “К.І.С.”, 2017. - 932 с. URL: <https://www.ipas.org.ua/index.php/component/content/article/38-news/340-strategichne-upravlinnja-pidruchnik>

3. Кайлюк Є. М., Андрєєва В. М., Гриненко В. В. Стратегічний менеджмент : Навч. посіб. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 279 с. URL: http://eprints.kname.edu.ua/17117/1/Навч_пос_п_35Н_2010.pdf

4. Б. Довбня, А.О. Найдовська, М.М. Хитко. Стратегія підприємства. Частина 1: Навч. посібник. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2011. – 71 с. URL: https://nmetau.edu.ua/file/strategiya_pidpriemstva.doc

Допоміжна

7. Череп А. В. Аналіз середовища // Стратегічне планування і управління : навч. посіб. : [для студентів ВНЗ] / А. В. Череп, А. В. Сучков ; М-во освіти і науки України. - Київ, 2011. – С. 196–212. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/160159071.pdf>

8. Балан В.Г. Стратегічне управління. Методи портфельного аналізу [Текст] : [навч. посіб.] / В. Г. Балан. – Київ : Наукова столиця, 2018. – 199 с. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/navchalni-posibniki/petrova_0003.pdf

3. Балан В.Г. Стратегічне управління. Практикум [Текст] : [навч. посіб.] / В. Г. Балан. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : Наукова столиця, 2018. – 523 с. URL: <https://duikt.edu.ua/ua/lib/1/category/743/view/1233>

Тема № 5. Реалізація стратегій організації

Семінарське заняття. Методи стратегічного управління організацією

Навчальна мета: вивчення умов і методів реалізації стратегій. Кількість годин – 5 (денна форма), 2 (заочна форма).

Навчальні питання:

1. Системи методів стратегічного управління
2. Методи прогнозування розвитку організації
3. Метод бізнес-планування в стратегічному управлінні організацією
4. Метод стратегічного управління на основі ранжирування задач
5. Метод стратегічного управління за сильними і слабкими сигналами
6. Метод управління в умовах стратегічних несподіваностей

Методичні вказівки до кожного навчального питання теми

В першому питанні акцентувати увагу студентів на тому, що всі методи стратегічного управління об'єднуються у дві системи: 1. система визначення позиції; 2. система своєчасної реакції.

В другому питанні детальніше вивчити зміст і умови використання методів прогнозування розвитку організації: статистичного, екстраполяції, інтерполяції, експертного, колективного прогнозування, моделювання.

При розгляді третього питання визначити розділи бізнес-плану організації і проаналізувати склад кожного розділу.

При вивченні четвертого, п'ятого і шостого питань розглянути особливості оперативного реагування організації на загрози зовнішньої середовища відповідно до кожного з методів.

Питання цільових виступів студентів:

1. Умови використання в стратегічному управлінні сіткових методів
2. Планування і управління організацією.
3. Характеристику і умови використання методу стратегічного управління за вибором стратегічних позицій.

Теми для рефератів, які відповідають темі заняття:

1. Характеристику і умови використання методу стратегічного управління за стратегічним набором.
2. Характеристику і умови використання методу управління стратегічними задачами.
3. Характеристику і умови використання методу стратегічного управління в умовах спонтанних змін.

Література

Основна

1. Стратегічне управління : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Уклад.: , В.О. Могилко, І.А. Дмитрієв, Р.В. Сагайдак-Нікітюк, І.Ю. Шевченко, О.А. Яценко. – Х.: ХНАДУ, 2016. – 252 с. URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/01003qnw-c7a5.doc.html>
2. Стратегічне управління : підручник / Валерій Тертичка. - Київ : "К.І.С.", 2017. - 932 с. URL: <https://www.ipas.org.ua/index.php/component/content/article/38-news/340-strategichne-upravlinnja-pidruchnik>
3. Кайлюк Є. М., Андрєєва В. М., Гриненко В. В. Стратегічний менеджмент : Навч. посіб. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 279 с. URL: http://eprints.kname.edu.ua/17117/1/Навч_пос_п_35Н_2010.pdf
4. Б. Довбня, А.О. Найдовська, М.М. Хитько. Стратегія підприємства. Частина 1: Навч. посібник. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2011. – 71 с. URL: https://nmetau.edu.ua/file/strategiya_pidpriemstva.doc

Допоміжна

9. Череп А. В. Аналіз середовища // Стратегічне планування і управління : навч. посіб. : [для студентів ВНЗ] / А. В. Череп, А. В. Сучков ; М-во освіти і науки України. - Київ, 2011. – С. 196–212. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/160159071.pdf>
10. Балан В.Г. Стратегічне управління. Методи портфельного аналізу [Текст] : [навч. посіб.] / В. Г. Балан. – Київ : Наукова столиця, 2018. – 199 с. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/navchalni-posibniki/petrova_0003.pdf

3. Балан В.Г. Стратегічне управління. Практикум [Текст] : [навч. посіб.] / В. Г. Балан. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : Наукова столиця, 2018. – 523 с. URL: <https://duikt.edu.ua/ua/lib/1/category/743/view/1233>

4.Рекомендована література

Основна

1. Стратегічне управління : навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / Уклад.: , В.О. Могилко, І.А. Дмитрієв, Р.В. Сагайдак-Нікітюк, І.Ю. Шевченко, О.А. Яценко. – Х.: ХНАДУ, 2016. – 252 с. URL: <https://vseosvita.ua/library/embed/01003qnw-c7a5.doc.html>

2. Стратегічне управління : підручник / Валерій Тертичка. - Київ : “К.І.С.”, 2017. - 932 с. URL: <https://www.ipas.org.ua/index.php/component/content/article/38-news/340-strategichne-upravlinnja-pidruchnik>

3. Кайлюк Є. М., Андрєєва В. М., Гриненко В. В. Стратегічний менеджмент : Навч. посіб. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 279 с. URL: http://eprints.kname.edu.ua/17117/1/Навч_пос_п_35Н_2010.pdf

4. Б. Довбня, А.О. Найдовська, М.М. Хитько. Стратегія підприємства. Частина 1: Навч. посібник. – Дніпропетровськ: НМетАУ, 2011. – 71 с. URL: https://nmetau.edu.ua/file/strategiya_pidpriemstva.doc

5. Закон України «Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України» від 23 березня 2000 року за № 1602-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1602-14#Text>

6. Про затвердження Методики розроблення, проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації регіональних стратегій розвитку та планів заходів з їх реалізації : Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України № 79 від 31.03.2016 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0632-16>.

7. Про затвердження Методичних рекомендацій щодо формування і реалізації прогнозних та програмних документів соціально-економічного розвитку об'єднаної територіальної громади : Наказ Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України № 75 від 31.03.2016 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0075858-16>

8. Про затвердження Порядку розроблення регіональних стратегій розвитку і планів заходів з їх реалізації, а також проведення моніторингу та оцінки результативності реалізації зазначених регіональних стратегій і планів заходів : Постанова КМУ № 932 від 11.11.2015 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/932-2015-%D0%BF>

9. Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року : Постанова КМУ від 6 серпня 2014 р. № 385. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/385-2014-%D0%BF>

Допоміжна

11. Череп А. В. Аналіз середовища // Стратегічне планування і

управління : навч. посіб. : [для студентів ВНЗ] / А. В. Череп, А. В. Сучков ; М-во освіти і науки України. - Київ, 2011. – С. 196–212. URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/160159071.pdf>

12. Балан В.Г. Стратегічне управління. Методи портфельного аналізу [Текст] : [навч. посіб.] / В. Г. Балан. – Київ : Наукова столиця, 2018. – 199 с. URL: https://library.krok.edu.ua/media/library/category/navchalni-posibniki/petrova_0003.pdf

13. Балан В.Г. Стратегічне управління. Практикум [Текст] : [навч. посіб.] / В. Г. Балан. – 2-ге вид., перероб. і допов. – Київ : Наукова столиця, 2018. – 523 с. URL: <https://duikt.edu.ua/ua/lib/1/category/743/view/1233>

14. Сучасні технології стратегічного управління в умовах євроінтеграції [Текст] : монографія / [І. О. Кузнецова та ін.] ; за заг. ред. д-ра екон. наук, проф. І. О. Кузнецової ; Одес. нац. екон. ун-т. – Харків : ПромАрт, 2018. – 184 с. URL: <https://odnb.odessa.ua/vnn/book/2802>

15. Сторчова Т. В. Сутність та зміст стратегічного управління підприємством [Електронний ресурс] / Т. В. Сторчова, А. О. Заїнчковський // Формування ринкових відносин в Україні. - 2016. - № 6. - С. 47-50. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/frvu_2016_6_13

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Офіційне представництво Президента України www.president.gov.ua

2. Урядовий портал www.kmu.gov.ua

3. Верховна Рада України www.rada.gov.ua

4. Радник. Український юридичний портал <http://radnuk.info>

5. Державне управління справами <http://www.dus.gov.ua>

6. Журнал «Державне управління: удосконалення та розвиток» <http://www.dy.nayka.com.ua>

7. Стратегічне планування в регіонах Європейського союзу <http://www.cor.eu.int/home.htm>